

Bruksela, 17 maja 2023 r.
(OR. en)

9263/23

LIMITE

JUSTCIV 67
FREMP 140
AUDIO 45
JAI 600
CODEC 835

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0117(COD)

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr poprz. dok.:	8604/23 INIT
Nr dok. Kom.:	8529 2022 INIT + ADD 1
Dotyczy:	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”) – Podejście ogólne

---

I. WPROWADZENIE

1. 27 kwietnia 2022 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”)¹ oraz zalecenie w sprawie ochrony dziennikarzy i obrońców praw człowieka, którzy angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”)².

---

¹ Dok. 8529/22.

² C(2022) 2428 final.

2. Wniosek dotyczący dyrektywy jest jedną z inicjatyw przewidzianych w europejskim planie działania na rzecz demokracji³, którego celem jest wzmocnienie wolności i pluralizmu mediów. Oparty na art. 81 ust. 2 lit. f) TFUE wniosek zapewnia dziennikarzom, obrońcom praw człowieka i innym osobom aktywnie uczestniczącym w debacie publicznej odpowiednie narzędzia prawne mające chronić przed powództwami, których celem jest zastraszenie i ucieszenie takich osób. Dyrektywa ma na celu zapewnienie gwarancji proceduralnych w postępowaniach cywilnych mających skutki transgraniczne.
3. W Parlamencie Europejskim komisją przedmiotowo właściwą jest Komisja Prawna (JURI), komisją zaangażowaną – Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE), a komisją opiniodawczą – Komisja Kultury i Edukacji (CULT). Sprawozdawcą dla tego dossier jest Tiemo Wölken (S&D, Niemcy), który przedstawił przygotowany przez siebie projekt sprawozdania na forum komisji JURI 2 marca 2023 r.
4. 26 października 2022 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wydał opinię⁴ w sprawie przedmiotowego wniosku.

II. PRACE W RADZIE

5. W Radzie wniosek analizowany był przez Grupę Roboczą ds. Prawa Cywilnego (SLAPP) (zwaną dalej: Grupą Roboczą SLAPP). Na posiedzeniu Grupy Roboczej SLAPP 13 maja 2022 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie przeciwdziałania SLAPP, towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji⁵ oraz zalecenie w sprawie przeciwdziałania SLAPP.

---

³ COM(2020) 790 final.

⁴ Dok. SOC/734-EESC-2022.

⁵ Dok. 8529/22 ADD 1.

6. Analiza poszczególnych artykułów wniosku rozpoczęła się podczas prezydencji francuskiej i była kontynuowana podczas prezydencji czeskiej na posiedzeniach grupy roboczej 24 maja, 15 czerwca, 25 lipca i 9 września 2022 r.
7. Na posiedzeniu Grupy Roboczej SLAPP 10 października 2022 r. prezydencja czeska przedstawiła zmieniony tekst rozdziałów I i II. Ten tekst kompromisowy był omawiany na dwóch kolejnych posiedzeniach grupy roboczej, a następnie przedstawiono dwie zmienione wersje. Na posiedzeniu Grupy Roboczej SLAPP 22 listopada prezydencja czeska przedstawiła kompromisową propozycję dotyczącą rozdziałów III i IV.
8. Podczas debaty orientacyjnej zorganizowanej na posiedzeniu Rady ds. WSiSW 9 grudnia 2022 r. ministrowie potwierdzili swoje poparcie dla ogólnego celu wniosku, a jednocześnie wskazali kilka kluczowych kwestii, w szczególności potrzebę utrzymania dostępu powodów do wymiaru sprawiedliwości.
9. Na podstawie jasnych wytycznych politycznych udzielonych przez ministrów prezydencja czeska i prezydencja szwedzka przedstawiły nowy tekst kompromisowy dotyczący rozdziałów IIV, który Grupa Robocza SLAPP omówiła 31 stycznia i 17 lutego 2023 r. Dwie kolejne kompromisowe propozycje dotyczące całego tekstu dyrektywy państwa członkowskie analizowały odpowiednio 15 marca i 18 kwietnia 2023 r.
10. Uwzględniając uwagi zgłoszone przez delegacje podczas ostatniego posiedzenia grupy roboczej, 24 kwietnia 2023 r. prezydencja przedstawiła ostateczną propozycję kompromisową i przedłożyła ją do nieformalnych konsultacji. Tylko jedna delegacja oświadczyła, że nie jest w stanie poprzeć tekstu. Dwa inne państwa członkowskie zgłosiły zastrzeżenia weryfikacji. W świetle ogólnego poparcia wszystkich pozostałych delegacji prezydencja stwierdziła, że na szczeblu technicznym osiągnięto porozumienie w sprawie tekstu kompromisowego w wersji przedstawionej w załączniku.

11. Podczas dyskusji zarówno na szczeblu technicznym, jak i ministerialnym państwa członkowskie wyraziły poparcie dla celu dyrektywy, jakim jest usunięcie przeszkód utrudniających prawidłowy przebieg postępowania cywilnego, a jednocześnie zapewnienie ochrony prawa do wolności wypowiedzi i wolności mediów. Państwa członkowskie podkreśliły jednak, że gwarancje proceduralne przewidziane w dyrektywie powinny być starannie ukierunkowane i zgodne z prawem do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu, aby wyeliminować ryzyko nadużyć ze strony tych, których dyrektywa ma chronić. Ponadto zasignalizowały potrzebę zapewnienia, aby środki ochrony przed powództwami SLAPP nie uniemożliwiały występowania z uzasadnionymi powództwami do sądów, a tym samym nie naruszały dostępu powodów do wymiaru sprawiedliwości.
12. Prezydencja uważa, że tekst kompromisowy uwzględnia te obawy i zapewnia starannie wyważone podejście do ochrony odnośnych praw podstawowych.

III. PODSUMOWANIE

13. W związku z powyższym Komitet Stałych Przedstawicieli jest proszony o:
  - potwierdzenie porozumienia w sprawie tekstu wniosku dotyczącego dyrektywy w wersji zamieszczonej w załączniku do niniejszej noty; oraz
  - zalecenie Radzie, by wypracowała podejście ogólne w sprawie tego tekstu;

Rada jest proszona o:

- wypracowanie podejścia ogólnego w sprawie tekstu w wersji zamieszczonej w załączniku do niniejszej noty, który stanowić będzie podstawę negocjacji z Parlamentem Europejskim w ramach zwykłej procedury ustawodawczej (art. 294 TFUE).

2022/0117(COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi powództwami lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 81 ust. 2 lit. f),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (-1) Unia postawiła sobie za cel utrzymanie i rozwój unijnej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, a w jej obrębie zapewnienie swobodnego przepływu osób. W celu stworzenia takiej przestrzeni Unia ma przyjmować, między innymi, środki z zakresu współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne, które to środki są niezbędne do usuwania przeszkód utrudniających prawidłowy przebieg postępowania cywilnego. Cel ten należy w razie potrzeby realizować poprzez wspieranie zgodności przepisów dotyczących postępowania cywilnego, które mają zastosowanie w państwach członkowskich.**

- (1) Art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.
- (2) Art. 10 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że każdy obywatel Unii ma prawo uczestniczyć w życiu demokratycznym Unii. W Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”) przewiduje się między innymi prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7), prawo do ochrony danych osobowych (art. 8), prawo do wolności wypowiedzi i informacji, które obejmuje poszanowanie wolności i pluralizmu mediów (art. 11), oraz prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu (art. 47).
- (3) Prawo do wolności wypowiedzi i informacji **ustanowione** [...] w art. 11 Karty obejmuje prawo do posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe. Artykułowi 11 Karty należy nadać znaczenie i zakres [...] odpowiadającego mu [...] art. 10 europejskiej konwencji praw człowieka dotyczącego wolności wypowiedzi w myśl wykładni Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.
- (4) Celem niniejszej dyrektywy jest **usunięcie przeszkód utrudniających prawidłowy przebieg postępowania cywilnego, [...] a jednocześnie [...] zapewnienie** ochrony [...] osobom fizycznym i prawnym, które angażują się w debatę publiczną w sprawach leżących w interesie publicznym, w szczególności dziennikarzom i obrońcom praw człowieka, przed postępowaniami sądowymi, które są wszczynane przeciwko nim po to, aby powstrzymać ich od angażowania się w debatę publiczną (często określanymi również jako „strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej” lub „powództwa SLAPP”).

- (4a) Należy mieć na uwadze, że debata publiczna nie zawsze jest prowadzona w dobrej wierze. Rozpowszechnianie dezinformacji nie powinno podlegać ochronie na mocy niniejszej dyrektywy. W tym celu przepisy niniejszej dyrektywy powinny pozostawiać sądowi lub trybunałowi rozpatrującemu sprawę swobodę decyzyjną, tak by mógł on ustalić, czy zastosowanie odpowiednich gwarancji jest w danym przypadku właściwe. Na przykład, jeżeli zarzuty podniesione przez pozwanego zostały sfabrykowane, a ich celem jest naruszenie reputacji powoda, pozwanemu nie należy udzielać ochrony przewidzianej w rozdziałach II, III i IV niniejszej dyrektywy.
- (5) Dziennikarze odgrywają ważną rolę w ułatwianiu debaty publicznej oraz w przekazywaniu i otrzymywaniu informacji, opinii i idei. **Powinni mieć możliwość skutecznego prowadzenia swoich działań, aby zapewnić obywatelom dostęp do pluralizmu poglądów w demokracjach europejskich.** Istotne jest zapewnienie **dziennikarzom** [...] przestrzeni niezbędnej do tego, aby mogli wносить wkład w otwartą, wolną i uczciwą debatę oraz aby mogli zwalczać dezinformację, manipulacje informacjami i ingerencje w informacje. [...] **Ochrona, którą przyznaje się dziennikarzom – w uznaniu dla ich ważnej roli – w ramach prawa do wolności wypowiedzi, jest przyznawana pod warunkiem, że działają oni w dobrej wierze w celu dostarczania dokładnych i wiarygodnych informacji, zgodnie z etyką dziennikarską.**
- (5a) Niniejsza dyrektywa nie wprowadza definicji pojęcia „dziennikarz”, ponieważ celem jest ochrona każdej osoby fizycznej i prawnej, która angażuje się w debatę publiczną. Należy jednak podkreślić, że dziennikarstwo jest działalnością prowadzoną przez szeroką grupę podmiotów, w tym reporterów, analityków, komentatorów i blogerów, jak również inne osoby, które samodzielnie publikują treści w formie drukowanej, w internecie lub w inny sposób.

(6) W szczególności dziennikarze śledczy odgrywają kluczową rolę w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, korupcji i ekstremizmu. Ich praca wiąże się ze szczególnie wysokim ryzykiem, a oni sami coraz częściej doświadczają ataków i nękania. **Niezbędny** jest solidny system gwarancji, który umożliwi im pełnienie ważnej roli obserwatorów w sprawach leżących w uzasadnionym interesie publicznym.

(7) [...]

Obrońcy praw człowieka to osoby, grupy i organizacje w społeczeństwie obywatelskim, które propagują i chronią powszechnie uznawane prawa człowieka i podstawowe wolności. W związku z tym obrońcy praw człowieka są zaangażowani w propagowanie i ochronę praw obywatelskich, politycznych, gospodarczych, społecznych, kulturalnych i środowiskowych oraz w walkę z bezpośrednią lub pośrednią dyskryminacją określoną w art. 21 Karty.

(7a) Inni **ważni** uczestnicy debaty publicznej, tacy jak nauczyciele akademicy i naukowcy, również wymagają [...] **skutecznej** ochrony, **ponieważ również przeciwko nim mogą być wytaczane powództwa SLAPP. W społeczeństwie demokratycznym członkowie społeczności akademickiej powinni mieć możliwość angażowania się w badania naukowe, nauczanie, uczenie się i w komunikację społeczną bez obawy przed represjami.**

- (8) Prawidłowo funkcjonująca i rozwinięta demokracja wymaga, aby ludzie mogli aktywnie uczestniczyć w debacie publicznej bez nieuprawnionej ingerencji ze strony organów publicznych lub innych wpływowych podmiotów, krajowych lub zagranicznych. Aby uczestnictwo mogło być znaczące, ludzie powinni mieć dostęp do wiarygodnych informacji, które umożliwią im wyrobienie sobie własnych opinii i kierowanie się własnym osądem w przestrzeni publicznej, w której można swobodnie wyrażać różne poglądy.
- (9) Dla wspierania takiego otoczenia istotna jest ochrona dziennikarzy i obrońców praw człowieka przed postępowaniami sądowymi zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej. Takie postępowania sądowe są wszczynane nie do celów dostępu do wymiaru sprawiedliwości, lecz w celu stłumienia debaty publicznej, zwykle z zastosowaniem nękania i zastraszania.
- (10) Powództwa SLAPP są zazwyczaj wytaczane przez wpływowe podmioty, **takie jak** [...] osoby fizyczne, grupy lobbystyczne, korporacje i organy państwowe. Często wiążą się z brakiem równowagi sił między stronami – powód ma silniejszą pozycję finansową lub polityczną niż pozwany. Chociaż **brak równowagi sił** nie jest [...] niezbędnym elementem takich spraw, to [...] jeśli się pojawia, znacznie zwiększa szkodliwe skutki, a także efekty mrozące postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej.
- (11) Postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej mogą mieć negatywny wpływ na wiarygodność i reputację dziennikarzy i obrońców praw człowieka oraz **mogą** wyczerpywać ich zasoby finansowe i zasoby innego rodzaju. Ze względu na takie postępowania może dojść do opóźnienia lub całkowitego wstrzymania publikacji informacji na temat sprawy leżącej w interesie publicznym. Czas trwania postępowań i presja finansowa mogą mieć efekt mrozący na dziennikarzy i obrońców praw człowieka. Występowanie takich praktyk może mieć zatem wstrzymujące skutki w ich pracy, przyczyniając się do autocenzury ze względu na ewentualne przyszłe postępowania sądowe, co prowadzi do zubożenia debaty publicznej [...] ze szkodą dla całego społeczeństwa.

- (12) Osoby, przeciwko którym prowadzone są postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, mogą być pozwane w wielu sprawach jednocześnie, czasami wszczynanych w różnych jurysdykcjach. Postępowania wszczęte w jurysdykcji jednego państwa członkowskiego przeciwko osobie [...] **mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę** w innym państwie członkowskim są zazwyczaj bardziej złożone i kosztowne dla pozwanego. Powodowie w postępowaniach sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej mogą również wykorzystywać narzędzia proceduralne w celu **wydłużenia** czasu trwania i zwiększenia kosztów sporu oraz [...] w celu [...] **wszczęcia postępowania** w jurysdykcji, którą uważają za korzystną dla [...] ich sprawy, **zamiast** [...] w [...] **jurysdykcji** [...] najwłaściwszej do rozpatrzenia powództwa. Takie praktyki powodują także zbędne i szkodliwe obciążenie krajowych systemów sądowych.
- (13) Gwarancje przewidziane w niniejszej dyrektywie powinny mieć zastosowanie do każdej osoby fizycznej lub prawnej, która angażuje się w debatę publiczną. Powinny one także chronić osoby fizyczne lub prawne, które na gruncie zawodowym lub osobistym udzielają wsparcia i pomocy lub dostarczają towary lub usługi innej osobie w celach bezpośrednio związanych z debatą publiczną w sprawie leżącej w interesie publicznym – **czyli m.in.** [...] dostawców usług internetowych, wydawnictwa lub drukarnie, w sprawie których prowadzone jest lub którym grozi postępowanie sądowe w związku ze świadczeniem usług na rzecz [...] osób, przeciwko którym [...] prowadzone jest postępowanie sądowe.
- (13a) **Ewidentnie bezpodstawne powództwo można rozumieć jako powództwo, które jest w tak oczywistym stopniu bezpodstawne, że nie budzi to żadnych uzasadnionych wątpliwości. Kwestię tę należy oceniać indywidualnie w odniesieniu do każdego konkretnego powództwa.**
- (14) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do każdego rodzaju powództwa lub działania prawnego o charakterze cywilnym lub handlowym mającego skutki transgraniczne **będącego przedmiotem postępowania cywilnego**, niezależnie od rodzaju sądu lub trybunału. **Obejmuje to procedury dotyczące środków tymczasowych i zabezpieczających, powództwa wzajemne lub inne szczególne rodzaje środków ochrony prawnej dostępnych w ramach innych instrumentów.** [...] Niniejsza dyrektywa **nie powinna mieć jednak zastosowania do** [...] powództw cywilnych wytaczanych w postępowaniu karnym **i regulowanych w całości lub części prawem karnym procesowym.**

- (15) Dyrektywa [...] nie **powinna** mieć zastosowania do roszczeń wynikających z odpowiedzialności państwa za działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej (*acta iure imperii*) i roszczeń wobec urzędników działających w imieniu państwa oraz z odpowiedzialności za działania organów publicznych, w tym odpowiedzialności funkcjonariuszy publicznych. **Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do spraw karnych ani do arbitrażu i powinna pozostawać bez uszczerbku dla prawa karnego procesowego.**
- (16) Przez debatę publiczną należy rozumieć wszelkie oświadczenia lub działania osoby fizycznej lub prawnej złożone lub realizowane w ramach wykonywania prawa do wolności wypowiedzi i informacji w sprawie leżącej w **obecnym lub przyszłym** interesie publicznym – takie jak tworzenie, wystawianie, reklamowanie, **działania marketingowe** lub inne promowanie komunikatów, publikacji lub utworów o charakterze dziennikarskim, politycznym, naukowym, akademickim, artystycznym, komentatorskim lub satyrycznym – a także wszelkie działania przygotowawcze bezpośrednio związane z takimi oświadczeniami lub działaniami. **Przyszły interes publiczny odnosi się do faktu, że dana sprawa może jeszcze nie leżeć w interesie publicznym, ale mogłaby stać się sprawą leżącą w interesie publicznym po tym, jak społeczeństwo się o niej dowie, na przykład w wyniku publikacji.** **Deбата publiczna** [...] może obejmować również działania dotyczące wykonywania prawa do wolności zrzeszania się i pokojowego zgromadzania się – takie jak organizowanie działań lobbingowych, demonstracji i protestów lub udział w [...] takich działaniach – lub działania wynikające z wykonywania prawa do dobrej administracji i prawa do skutecznego środka ochrony prawnej, takie jak występowanie ze skargami, petycjami lub [...] **roszczeniami do sądów lub organów administracyjnych** i udział w wysłuchaniach publicznych.

- (16a) Debata publiczna powinna także obejmować działania przygotowawcze, wspierające lub wspomagające, które mają bezpośredni i nieodłączny związek z danym oświadczeniem lub działaniem [...]. **Takie działania powinny bezpośrednio dotyczyć konkretnego aktu debaty publicznej lub opierać się na stosunku umownym między osobą, przeciwko której faktycznie wytoczono powództwo SLAPP, a osobą prowadzącą działanie przygotowawcze, wspierające lub wspomagające. Wytoczenie powództw nie przeciwko dziennikarzowi lub obrońcy praw człowieka, ale przeciwko platformie internetowej, na której publikują oni swoje prace, lub przeciwko przedsiębiorstwu, które drukuje dany tekst, lub sklepowi, który sprzedaje dany tekst, może stanowić skuteczny sposób tłumienia debaty publicznej, zważywszy że bez takich usług opinie nie mogą być publikowane i tym samym nie mogą wpływać na debatę publiczną.**
- (16b) Ponadto [...] **debata publiczna** może obejmować inne działania mające na celu informowanie opinii publicznej lub wywieranie na nią wpływu lub **wspieranie** dalszych działań przeprowadzanych przez społeczeństwo, w tym działania podejmowane przez podmiot prywatny lub publiczny w związku z kwestią leżącą w interesie publicznym, takie jak organizowanie badań, sondaży, kampanii lub innych działań zbiorowych lub udział w nich.
- (17) [...]
- (18) Pojęcie sprawy leżącej w interesie publicznym powinno obejmować także jakość, bezpieczeństwo lub inne istotne aspekty towarów, produktów lub usług, jeśli sprawy te mają znaczenie dla zdrowia publicznego, bezpieczeństwa, środowiska, klimatu lub korzystania z praw podstawowych. Czysto indywidualny spór między konsumentem a producentem lub usługodawcą w sprawie towaru, produktu lub usługi powinien być objęty niniejszą dyrektywą wyłącznie wówczas, gdy sprawa posiada element interesu publicznego, na przykład **gdy** dotyczy produktu lub usługi, które nie spełniają norm środowiskowych lub norm bezpieczeństwa.

- (19) Działania **osoby publicznej** [...] **należy** [...] również **uznawać za** sprawy leżące w interesie publicznym, **ponieważ** [...] mogą one z uzasadnionych względów wzbudzać zainteresowanie **społeczeństwa**. Uzasadniony interes nie występuje jednak w przypadku, gdy wyłącznym celem oświadczenia lub działania dotyczącego takiej osoby lub takiego podmiotu jest zaspokojenie ciekawości określonej publiczności w odniesieniu do szczegółów życia prywatnego tej osoby.
- (19a) **Sprawami leżącymi w interesie publicznym mogą być na przykład sprawy rozpatrywane przez organ ustawodawczy, wykonawczy lub sądowy lub wszelkie inne postępowania urzędowe. Konkretnie przykłady takich spraw mogą obejmować: przepisy ustawodawcze dotyczące norm środowiskowych lub bezpieczeństwa produktów, pozwolenia środowiskowe dla fabryki lub kopalni zanieczyszczającej środowisko lub postępowania sądowe, których skutki prawne wykraczają poza indywidualną sprawę, takie jak sprawy dotyczące równości lub dyskryminacji w miejscu pracy, przestępstw przeciw środowisku lub prania pieniędzy.**
- (19b) **Sprawy leżące w interesie publicznym mogą również dotyczyć domniemanych przestępstw, takich jak korupcja, oszustwa, uchylanie się od opodatkowania lub molestowanie seksualne.**
- (20) Stanowiące nadużycie postępowania sądowe zazwyczaj obejmują taktyki procesowe, **które powód stosuje w złej wierze, takie jak na przykład wybór jurysdykcji, stosowanie strategii opóźniających postępowanie i [...] obciążanie [...]** pozwanego nieproporcjonalnie wysokimi kosztami postępowania [...]. Takie taktyki **procesowe, które często połączone są z różnymi formami zastraszania, nękania lub grożenia stosowanymi przed postępowaniem lub w czasie jego trwania, są wykorzystywane przez powoda do [...]** innych celów niż uzyskanie dostępu do wymiaru sprawiedliwości **i mają służyć wywołaniu efektu mrożącego debatę publiczną w danej sprawie. [...]** .

(20a) Powództwa wytoczone w stanowiącym nadużycie postępowaniu sądowym mogą być całkowicie lub częściowo bezpodstawne. Oznacza to, że aby postępowanie zostało uznane za stanowiące nadużycie, powództwo nie musi być całkowicie bezpodstawne. Na przykład, nawet postępowanie w sprawie niewielkiego naruszenia dóbr osobistych, które mogłoby być podstawą powództwa o niewielkie odszkodowanie zgodnie z obowiązującym prawem, może mimo wszystko stanowić nadużycie, jeżeli dochodzi się ewidentnie zbyt wysokiej kwoty lub zbyt silnego środka ochrony prawnej. Z drugiej strony, jeżeli powód w postępowaniu sądowym dochodzi roszczeń, które są uzasadnione, postępowania takiego nie należy uznawać za stanowiące nadużycie do celów niniejszej dyrektywy.

(21) [...]

(22) [...]

- (23) Pozwani powinni mieć możliwość złożenia wniosku o następujące gwarancje proceduralne: [...] zabezpieczenie na pokrycie kosztów postępowania lub kosztów postępowania i, **w stosownych przypadkach**, szkód, [...] wczesne oddalenie ewidentnie bezpodstawnych [...] **powództw**, [...] środki ochrony prawnej przed stanowiącym nadużycie postępowaniem sądowym (zasądzenie kosztów [...] i kar **lub inne stosowne środki**) **lub niektóre lub wszystkie te gwarancje** [...]. **Takie gwarancje proceduralne należy stosować w ostrożny sposób, zgodnie z prawem do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu, ustanowionym w art. 47 Karty, pozostawiając sądowi swobodę decyzyjną w indywidualnych sprawach, tak by mógł on odpowiednio zbadać daną sprawę, i tym samym umożliwiając szybkie oddalenie ewidentnie bezpodstawnych powództw bez ograniczania skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.**
- (23a) Państwa członkowskie powinny ustanowić lub utrzymać przepisy dotyczące sposobu, w jaki sąd lub trybunał rozpatrujący sprawę powinien postępować z wnioskami o zapewnienie gwarancji proceduralnych. Państwa członkowskie mogłyby na przykład stosować istniejące przepisy prawa procesowego cywilnego dotyczące postępowania z materiałem dowodowym do celów oceniania, czy spełnione zostały warunki zastosowania gwarancji proceduralnych, lub mogłyby ustanowić w tym celu przepisy szczegółowe. Takie przepisy krajowe nie powinny powodować, że wykonywanie tych gwarancji proceduralnych będzie nadmiernie utrudnione.

- (24) W przypadku niektórych stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej powodowie celowo wycofują lub zmieniają powództwa lub pisma procesowe, **aby** uniknąć zasądzenia kosztów na rzecz strony wygranej. Ta strategia prawna **mogłaby, w niektórych państwach członkowskich, [...] pozbawić** pozwanego możliwości uzyskania zwrotu kosztów postępowania. Takie cofnięcia lub zmiany, **jeśli zostały przewidziane w prawie krajowym, związane z poszanowaniem uprawnień stron do podejmowania czynności w trakcie postępowania**, nie powinny zatem wpływać na możliwość [...] wystąpienia [...] przez **pozwanego – zgodnie z prawem krajowym – z wnioskiem o środki ochrony prawnej przed stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi. Pozostaje to bez uszczerbku dla możliwości zdecydowania przez państwa członkowskie, że gwarancje proceduralne mogą być stosowane z urzędu.**
- (25) [...]
- (25a) **Aby zapewnić skuteczniejszy poziom ochrony, organizacje pozarządowe powinny mieć możliwość udzielania pozwanemu wsparcia w postępowaniu sądowym wszczętym w związku z debatą publiczną. Wsparcie to mogłoby na przykład polegać na dostarczaniu informacji istotnych dla sprawy, interweniowaniu na rzecz pozwanego w postępowaniu sądowym lub na wszelkich innych działaniach przewidzianych w prawie krajowym. Warunki, zgodnie z którymi organizacje pozarządowe mogłyby udzielać wsparcia pozwanemu, oraz wymogi proceduralne dotyczące takiego wsparcia, takie jak w stosownych przypadkach terminy, powinny być regulowane prawem krajowym.**

(26) Aby zapewnić pozwanemu dodatkową gwarancję, należy stworzyć [...] możliwość zapewnienia mu zabezpieczenia na pokrycie [...] **szacowanych kosztów postępowania** [...] lub, w **stosownych przypadkach, szacowanych kosztów postępowania i szkód**. [...] **Należy jednak zapewnić równowagę między takim środkiem a przysługującym powodowi prawem dostępu do wymiaru sprawiedliwości.** [...] **Sąd lub trybunał rozpatrujący sprawę może uznać, że powód powinien zapewnić zabezpieczenie, jeżeli istnieją elementy, które wskazują, że postępowanie stanowi nadużycie, lub jeżeli istnieje ryzyko, że pozwany nie uzyska zwrotu kosztów, lub ze względu na sytuację ekonomiczną stron lub inne takie kryteria określone w prawie krajowym.** Przyznanie zabezpieczenia nie wiąże się z wydaniem orzeczenia co do istoty sprawy, ale służy jako środek zabezpieczający, **który ma zapewnić [...] wykonanie prawomocnej decyzji stwierdzającej nadużycie procedury i który ma na celu pokrycie kosztów lub, jeśli tak przewiduje prawo krajowe, kosztów i ewentualnej szkody wyrządzonej pozwanemu, w szczególności w przypadku, gdy istnieje ryzyko zaistnienia nieodwracalnej szkody.** Decyzja o tym, czy zabezpieczenie powinno być przyznawane przez sąd z urzędu, czy na wniosek pozwanego, powinna należeć do państw członkowskich.

(26a) Decyzja o wczesnym oddaleniu powinna być decyzją co do istoty sprawy, podjętą po uprzednim odpowiednim zbadaniu sprawy. Państwa członkowskie powinny przyjąć nowe przepisy lub stosować przepisy już istniejące w prawie krajowym, tak by sąd lub trybunał mógł podjąć decyzję [...] o oddaleniu spraw ewidentnie bezpodstawnych, jak tylko otrzyma niezbędne informacje uzasadniające taką decyzję. Takie oddalenie powinno nastąpić na jak najwcześniejszym etapie postępowania, ale może mieć miejsce w dowolnym jego momencie, w zależności od tego, kiedy sąd otrzyma takie informacje, i zgodnie z prawem krajowym. Jeżeli pozwany złożył wniosek o oddalenie powództwa jako ewidentnie bezpodstawnego, sąd lub trybunał powinien rozpatrzyć ten wniosek w trybie przyspieszonym zgodnie z prawem krajowym, aby przyspieszyć ocenę tego, czy powództwo jest ewidentnie bezpodstawne, biorąc pod uwagę okoliczności danej sprawy, prawo do skutecznego środka ochrony prawnej i prawo do dostępu do bezstronnego sądu. Możliwość wcześniejszego oddalenia nie stoi na przeszkodzie zastosowaniu przepisów krajowych, które umożliwiają sądom lub trybunałom krajowym dokonanie oceny dopuszczalności środka prawnego jeszcze przed wszczęciem postępowania.

(27) [...]

(28) [...]

(29) Aby zapewnić [...] **przyspieszony tryb** rozpatrzenia wniosku o wczesne oddalenie, państwa członkowskie mogą wyznaczyć terminy przeprowadzenia rozpraw lub podjęcia decyzji przez sąd. Mogą także przyjąć systemy podobne do procedur dotyczących środków tymczasowych. Państwa członkowskie powinny **starać się** [...]zapewnić, aby **w przypadkach**, [...] w których pozwany **składa wniosek** [...] o inne gwarancje proceduralne, odpowiednia decyzja została także podjęta w [...] trybie **przyspieszonym**. [...]

(30) [...]

(30a) Od decyzji o wczesnym oddaleniu powinno przysługiwać odwołanie. Od decyzji o odmowie wcześniejszego oddalenia również może przysługiwać odwołanie zgodnie z prawem krajowym.

- (31) **Jeżeli sąd stwierdził, że postępowanie stanowi nadużycie, koszty** powinny obejmować wszystkie **rodzaje** kosztów postępowania, w tym [...] koszty zastępstwa procesowego poniesione przez pozwanego [...]. **Sąd powinien wydawać decyzje w sprawie kosztów zgodnie z prawem krajowym.** [...]
- (32) Głównym celem zapewnienia sądom lub trybunałom możliwości nakładania kar **lub innych odpowiednich środków** jest powstrzymanie potencjalnych powodów przed wszczynaniem stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej. **Innymi odpowiednimi środkami mogą być na przykład, jeśli tak przewidziano w prawie krajowym, odszkodowania lub publikacja decyzji sądu.** **Jeżeli sąd stwierdził, że postępowanie stanowiło nadużycie, t[...]** jakie kary **lub środki** powinny być proporcjonalne do elementów stwierdzonego nadużycia [...] i uwzględniać potencjalnie szkodliwe skutki lub efekty mrozące postępowania dotyczącego debaty publicznej [...]. **Decyzja o sposobie wypłaty wszelkich kwot pieniężnych powinna należeć do państw członkowskich.**

- (33) W kontekście transgranicznym istotne jest również uznanie zagrożenia związanego z powództwami SLAPP wytaczanymi w państwach trzecich przeciwko dziennikarzom, obrońcom praw człowieka i innym osobom zaangażowanym w debatę publiczną, które mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w Unii Europejskiej. Mogą one wiązać się z nadmiernymi odszkodowaniami zasądzanymi od dziennikarzy, obrońców praw człowieka i innych osób w UE. Postępowania sądowe w państwach trzecich są bardziej złożone i kosztowne dla osób, w sprawie których są prowadzone. Aby chronić demokrację i **prawo do** wolności wypowiedzi i informacji w Unii Europejskiej oraz aby nie dopuścić do podważenia skuteczności gwarancji przewidzianych w niniejszej dyrektywie poprzez wszczynanie postępowań sądowych w innych jurysdykcjach, ważne jest zapewnienie ochrony także przed ewidentnie bezpodstawnymi i stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi w państwach trzecich. **Państwa członkowskie mogą decydować, czy odmówić uznania i wykonania orzeczenia wydanego w państwie trzecim ze względu na ewidentną sprzeczność takiego uznania i wykonania z porządkiem publicznym (*ordre public*) czy w oparciu o odrębną podstawę odmowy.**
- (34) Niniejsza dyrektywa tworzy nową szczególną podstawę jurysdykcji w celu zapewnienia, aby osoby, przeciwko którym wytacza się powództwa typu SLAPP i które mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w Unii Europejskiej, dysponowały skutecznym i dostępnym w Unii środkiem ochrony prawnej przed postępowaniami sądowymi stanowiącymi nadużycie wszczynanymi przed sądem państwa trzeciego **przez powoda mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę poza Unią. Ma ona zastosowanie niezależnie od tego, czy wydana decyzja stała się już prawomocna, zważywszy że osoby, przeciwko którym wytoczono powództwa SLAPP, mogą ponosić szkody i koszty od początku postępowania sądowego, także wtedy, gdy nie wydano żadnej decyzji, tak jak w przypadku cofnięcia powództwa. Państwa członkowskie mogą jednak postanowić ograniczyć wykonywanie jurysdykcji na czas postępowania toczącego się w państwie trzecim, zgodnie z prawem krajowym, na przykład przewidując zawieszenie postępowania w państwie członkowskim.** Ta szczególna podstawa jurysdykcji umożliwia osobom, przeciwko którym wytoczono powództwa SLAPP i które mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w Unii Europejskiej, dochodzenie przed sądami lub trybunałami ich miejsca zamieszkania lub ich siedziby [...] odszkodowania za szkody i koszty poniesione w związku z postępowaniem przed sądem lub trybunałem państwa trzeciego. [...] **Ma ona powstrzymywać od wszczynania stanowiących nadużycie postępowań sądowych w państwach trzecich przeciwko osobom mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w Unii Europejskiej i może być stosowana na przykład w przypadku, gdy powód mający miejsce zamieszkania lub siedzibę poza Unią posiada majątek w Unii Europejskiej. Przepis ten nie dotyczy prawa właściwego ani prawa materialnego regulującego odszkodowania jako takie.**

- (35) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla ochrony, jaką inne instrumenty prawa Unii lub **przepisy** prawa krajowego, **ustanawiające korzystniejsze przepisy** [...], zapewniają [...] osobom fizycznym i prawnym angażującym się w debatę publiczną. W szczególności **celem niniejszej dyrektywy nie jest zmniejszenie ani ograniczenie praw takich jak prawo do wolności wypowiedzi i informacji ani** [...] ograniczenie w żaden sposób ochrony zapewnianej na mocy dyrektywy 2019/1937 w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii⁶, wdrożonej do prawa krajowego. W odniesieniu do sytuacji, **które** [...] objęte są zakresem stosowania niniejszej dyrektywy i dyrektywy 2019/1937, zastosowanie powinna mieć [...] ochrona zapewniana w obu aktach. **Korzystniejsze przepisy mogą obejmować przepisy krajowe, które ustanawiają skuteczniejsze gwarancje proceduralne, takie jak system odpowiedzialności dotyczący prawa do wolności wypowiedzi i informacji.**
- (36) [...] **Z**[...]alecenie Komisji w sprawie ochrony dziennikarzy i obrońców praw człowieka, którzy angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”) [...] skierowane jest do państwa członkowskich i [...] przewiduje kompleksowy zestaw środków, w tym szkolenia, zwiększanie świadomości, wsparcie **dla** osób, [...] przeciwko którym prowadzone są stanowiące nadużycie postępowania sądowe, a także gromadzenie danych **oraz** sprawozdawczość w zakresie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej i monitorowanie takich postępowań.

---

⁶ Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17 [...].

- (36a) **Niniejsza dyrektywa jest zgodna z ochroną praw podstawowych oraz przestrzega zasad uznanych w Karcie i praw podstawowych stanowiących ogólne zasady prawa Unii. W związku z tym niniejszą dyrektywę należy interpretować i wdrażać zgodnie z tymi prawami podstawowymi, w tym z prawem do wolności wypowiedzi i informacji, jak również z prawami do skutecznego środka ochrony prawnej, dostępu do bezstronnego sądu i dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Wdrażając niniejszą dyrektywę, wszystkie zaangażowane organy publiczne powinny zapewnić – w sytuacjach, w których występuje konflikt odpowiednich praw podstawowych – właściwą równowagę między odnośnymi prawami zgodnie z zasadą proporcjonalności.**
- (37) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związana ani jej nie stosuje.
- (38) [...]
- (39) [...] Zgodnie z art. 3 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, pismem z dnia **6 lipca 2022 r.** [...] Irlandia powiadomiła o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy.[...]

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa zapewnia gwarancje chroniące przed ewidentnie bezpodstawnymi **powództwami** lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne wytaczanymi lub wszczynanymi przeciwko osobom fizycznym i prawnym, w szczególności dziennikarzom i obrońcom praw człowieka, ze względu na ich zaangażowanie w debatę publiczną.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do spraw o charakterze cywilnym lub handlowym mających skutki transgraniczne **rozpoznawanych w ramach postępowania cywilnego**, niezależnie od rodzaju sądu lub trybunału. Nie obejmuje ona, w szczególności, spraw skarbowych, celnych ani administracyjnych ani odpowiedzialności państwa za działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej (*acta iure imperii*). **Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do spraw karnych ani do arbitrażu i pozostaje bez uszczerbku dla prawa karnego procesowego.**

- 1a. Niniejsza dyrektywa ustanawia normy minimalne, umożliwiając w ten sposób państwom członkowskim przyjmowanie lub utrzymanie w mocy przepisów korzystniejszych dla osób, które angażują się w debatę publiczną, w tym przepisów krajowych ustanawiających skuteczniejsze gwarancje proceduralne dotyczące prawa do wolności wypowiedzi i informacji.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

1. „**deбата publiczna**” oznacza wszelkie oświadczenia lub działania osoby fizycznej lub prawnej złożone lub zrealizowane w ramach wykonywania prawa do wolności wypowiedzi i informacji w sprawie leżącej w interesie publicznym, a także działania przygotowawcze, wspierające lub wspomagające bezpośrednio związane z takimi oświadczeniami lub działaniami [...];
2. „**sprawa leżąca w interesie publicznym**” oznacza każdą sprawę, która ma wpływ na społeczeństwo w takim stopniu, że może ona z uzasadnionych względów wzbudzić jego zainteresowanie, w takich dziedzinach jak:
  - a) **prawa podstawowe**, zdrowie publiczne, bezpieczeństwo, środowisko [...] **lub** klimat [...];
  - b) działania [...] **osoby** [...] publicznej;

- c) sprawy rozpatrywane [...] [...] przez organ ustawodawczy, wykonawczy lub sądowy, a także wszelkie inne [...] postępowania urzędowe;
- d) zarzuty dotyczące korupcji, oszustwa lub **innych przestępstw** [...];
- e) działania mające na celu zwalczanie dezinformacji;

3. **„stanowiące nadużycie postępowanie sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej”** oznacza postępowanie sądowe, **którego głównym celem jest uniemożliwienie, ograniczenie lub uznanie za karalną debaty publicznej i [...] w ramach którego wytaczane są bezpodstawne powództwa [...].** Na taki cel mogą wskazywać:

- a) nieproporcjonalny, nadmierny lub nieuzasadniony charakter powództwa lub jego części, **w tym zawyżona wartość przedmiotu sporu;**
- b) fakt wszczęcia przez powoda lub strony powiązane wielu postępowań w związku z podobnymi sprawami;
- c) zastraszanie, nękanie lub groźby ze strony powoda lub jego przedstawicieli.

Artykuł 4

[...]

ROZDZIAŁ II

Wspólne przepisy dotyczące gwarancji proceduralnych

Artykuł 5

Wnioski o zastosowanie gwarancji proceduralnych

1. Państwa członkowskie zapewniają, by w przypadku wszczęcia postępowania sądowego przeciwko osobom fizycznym lub prawnym ze względu na ich zaangażowanie w debatę publiczną, osoby te mogły złożyć, **zgodnie z prawem krajowym**, wniosek o:
  - a) zabezpieczenie, **o którym mowa** w [...] art. 8;
  - b) wczesne oddalenie ewidentnie bezpodstawnych **powództw**, **o którym mowa** w [...] rozdziale III;
  - c) środki ochrony prawnej przed stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi, **o których to środkach mowa** [...] w rozdziale IV.
2. [...]
3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że sąd lub trybunał, który rozpoznaje sprawę, może z urzędu zastosować środki dotyczące gwarancji proceduralnych, **o których to środkach mowa** w [...] rozdziałach III i IV.

Artykuł 6

Późniejsza zmiana powództwa lub pism procesowych

Państwa członkowskie zapewniają, aby **podczas postępowania sądowego wszczętego przeciwko osobom fizycznym lub prawnym ze względu na ich zaangażowanie w debatę publiczną** wszelkie późniejsze zmiany powództw lub pism procesowych wniesione przez powoda [...], w tym **cofnięcie [...] [...] powództw**, nie uniemożliwiały [...] **pożwanemu złożenia wniosku o [...] środki ochrony prawnej, [...] o których mowa w rozdziale IV, zgodnie z prawem krajowym. Pozostaje to bez uszczerbku dla art. 5 ust. 3.**

Artykuł 7

[...] Wsparcie dla [...] pozwanego podczas postępowania sądowego

Państwa członkowskie [...] zapewniają, by sąd lub trybunał, który rozpoznaje sprawę w postępowaniu sądowym **wszczętym przeciwko osobom fizycznym lub prawnym ze względu na ich zaangażowanie w debatę publiczną**, mógł zaakceptować udzielenie pozwanemu [...] **w tym postępowaniu wsparcia [...] przez organizacje pozarządowe zgodnie z prawem krajowym [...].**

Artykuł 8

Zabezpieczenie

Państwa członkowskie zapewniają, aby podczas postępowania sądowego **wszczętego** przeciwko **osobom fizycznym lub prawnym ze względu na ich zaangażowanie w debatę publiczną** sąd lub trybunał rozpoznający sprawę [...] **mógł żądać, bez uszczerbku dla prawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości,** zapewnienia przez powoda [...] **zabezpieczenia na pokrycie kosztów postępowania** [...] lub, **jeśli tak przewidziano w prawie krajowym,** kosztów postępowania i szkód, jeśli uzna takie zabezpieczenie za stosowne [...].

ROZDZIAŁ II

Wczesne oddalenie ewidentnie bezpodstawnych [...] powództw

Artykuł 9

Wczesne oddalenie

1. Państwa członkowskie [...] **zapewniają, aby sądy i trybunały mogły** [...] oddalać, **po odpowiednim zbadaniu,** [...] **powództwa** zmierzające do stłumienia debaty publicznej jako ewidentnie bezpodstawne **na jak najwcześniejszym etapie postępowania zgodnie z prawem krajowym.**

2. [...]

Państwa członkowskie zapewniają, aby wniosek o wczesne oddalenie był rozpatrywany w trybie przyspieszonym zgodnie z prawem krajowym, z uwzględnieniem okoliczności sprawy oraz prawa do skutecznego środka ochrony prawnej i prawa do dostępu do bezstronnego sądu.

Artykuł 10

[...]

Artykuł 11

[...]

Artykuł 12

[...] Uzasadnienie powództw

Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy pozwany złożył wniosek o wczesne oddalenie, obowiązek **uzasadnienia powództwa, tak by sąd mógł ocenić, czy jest ono [...]** ewidentnie bezpodstawne, spoczywał na powodzie.

Artykuł 13

Odwołanie

Państwa członkowskie zapewniają, aby od decyzji [...] o wczesnym oddaleniu, wydanej zgodnie z art. 9, przysługiwało odwołanie.

ROZDZIAŁ IV

Środki ochrony prawnej przed stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi

Artykuł 14

Zasądzenie kosztów

Państwa członkowskie [...] zapewniają, aby powód, który wszczął stanowiące nadużycie postępowanie sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, mógł zostać obciążony wszystkimi [...] **rodzajami** kosztów postępowania **przewidzianymi na mocy prawa krajowego**, w tym [...] kosztami zastępstwa procesowego, poniesionymi przez pozwanego [...].

Artykuł 15

[...]

Artykuł 16

Kary [...] lub inne stosowne środki

Państwa członkowskie [...] **zapewniają**, aby sądy lub trybunały rozpoznające sprawę w stanowiącym nadużycie postępowaniu sądowym zmierzającym do stłumienia debaty publicznej [...] **mogły** nakładać skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary **lub inne stosowne środki** na stronę, która wszczęła to postępowanie.

ROZDZIAŁ V

Ochrona przed orzeczeniami wydanymi w państwach trzecich

Artykuł 17

Podstawy odmowy uznania i wykonania orzeczenia wydanego w państwie trzecim

Państwa członkowskie zapewniają, aby odmawiano uznania i wykonania orzeczenia wydanego w państwie trzecim w postępowaniu sądowym [...] **zmiierzającym do uniemożliwienia zaangażowania w debatę publiczną** osoby fizycznej lub prawnej mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę danym w państwie członkowskim [...], jeżeli postępowanie to [...] **zostaje uznane za ewidentnie bezpodstawne lub stanowiące nadużycie** [...] **zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym** [...] wystąpiono o uznanie lub wykonanie [...].

Artykuł 18

Jurysdykcja w przypadku działań [...] związanych z postępowaniem w [...] państwie trzecim

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy stanowiące nadużycie postępowanie sądowe [...] **zmierzające do stłumienia** debaty publicznej zostało wszczęte w sądzie lub trybunale państwa trzeciego **przez powoda mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę poza Unią** przeciwko osobie fizycznej lub prawnej mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwie członkowskim, osoba taka mogła dochodzić przed właściwymi dla jej miejsca zamieszkania lub siedziby sądami lub trybunałami odszkodowania **za** [...] szkody i koszty poniesione w związku z postępowaniem przed sądem lub trybunałem państwa trzeciego [...].
2. **Państwa członkowskie mogą ograniczyć wykonywanie jurysdykcji na czas postępowania toczącego się w państwie trzecim.**

ROZDZIAŁ VI

Przepisy końcowe

Artykuł 19

Związki z [...] dwustronnymi i wielostronnymi konwencjami i umowami

Niniejsza dyrektywa nie wpływa na stosowanie [...] **dwustronnych i wielostronnych konwencji i umów między państwem trzecim i Unią lub państwem członkowskim zawartych przed datą wejścia w życie niniejszej dyrektywy [...]**.

Artykuł 20

Przegląd

Do dnia ... **[pięć [...] lat od daty transpozycji]** państwa członkowskie przekazują Komisji [...] **dostępne dane** dotyczące stosowania niniejszej dyrektywy. Na podstawie przekazanych informacji Komisja, najpóźniej do dnia ... **[sześć [...] lat od daty transpozycji]**, przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat stosowania niniejszej dyrektywy. W sprawozdaniu tym przedstawia ocenę rozwoju sytuacji w zakresie stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej oraz ocenę wpływu niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich. W razie potrzeby sprawozdaniu towarzyszą wnioski dotyczące zmiany niniejszej dyrektywy.

Artykuł 21

Transpozycja do prawa krajowego

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia ... *[...]trzy lata od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy*. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 22

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 23

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodniczący / Przewodnicząca

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca